

PONDEREA TUMORILOR MALIGNNE LA CADRELE MEDICALE CONFORM LOCALIZĂRII ȘI STADIULUI

**Șveț Veronica - asist. univ., Ion Mereuță - dr. hab. șt. med, prof. univ.
Catedra Oncologie, IP USMF „Nicolae Testemițanu”**

Rezumat

Articolul evidențiază problema Cancerului la lucrătorii medicali. Se argumentează că studii în privința morbidității oncologice la lucrătorii medicali s-au efectuat selectiv în diferite țări, dar în Republica Moldova este în premieră. Autorii analizează datele literaturii și a Cancerilor Registre Naționale a diferitor țări în privința cancerului la cadrele medicale. O atenție deosebită se atrage asupra factorilor de risc oncologic. În Republica Moldova cea mai mare pondere a cancerului la cadrele medicale sunt- cancerul mamar- 12,9%, urmat de cel colorectal - 12,4%. Se atestă, că la lucrătorii medicali depistarea precoce a cancerului este la un nivel mai ridicat decât la populația generală, iar grupa clinică nr. IV este de 21,6%, adică cu 3,4% mai mică decât la populația generală. Aceste date ne denotă despre importanța unui Screening Selectiv Populațional la cadrele medicale în cadrul Programului Anticancer 2016-2025.

Cuvinte-cheie: tumori maligne, medici, cancer.

Summary. Importance of Malignant tumors at doctors according to location and stage

The article highlights the issue of Cancer in medical workers. It is argued that studies on oncological morbidity in medical workers have been conducted selectively in different countries, but in the Republic of Moldova it is premiered. The authors analyze the literature and national cancer registers of different countries on cancer in healthcare professionals. Particular attention is drawn to oncological risk factors. In the Republic of Moldova, the highest share of cancer in medical professionals is breast cancer - 12.9%, followed by colorectal cancer - 12.4%. It is attested that in medical workers the early diagnosis of cancer is higher than the general population and the clinical group nr. IV is 21.6%, so by 3.4% less than the general population. These data show us the importance of a Selective Population Screening for Health Professionals in the 2016-2025 Anticancer Program.

Key words: malignant tumors, doctor, cancer.

Резюме. Важность злокачественных опухолей у медицинских работников в зависимости от локализации и стадии.

В статье подчеркивается проблема рака у медицинских работников. Утверждается, что исследования по онкологической заболеваемости медицинских работников проводились выборочно в разных странах, но в Республике Молдова это премьера. Авторы анализируют литературу и Национальные Регистры рака разных стран по поводу рака у медицинских работников. Особое внимание уделяется факторам онкологического риска. В Республике Молдова было выявлено что у медицинских работников рак молочной железы составляет- 12,9%, за которым следует колоректальный рак - 12,4%. Доказано, что у медицинских работников ранняя диагностика рака выше, чем у населения в целом, а клиническая группа № IV составляет 21,6%, то есть на 3,4% меньше, чем у населения. Эти данные показывают нам важность выборочного Скрининга Населения для специалистов здравоохранения в рамках Противоопухолевой Программы 2016-2025 годов.

Ключевые слова: злокачественные опухоли, медицинские работники, рак.

Actualitatea temei

În ultimul timp se efectuează multiple cercetări în privința factorilor nocivi, inclusivă celor cancerigeni, în exercitarea profesiei medicale care pot conduce la dezvoltarea diferitor tumori inclusiv a cancerului. Studii au fost efectuate în SUA, Danemarca, Tailanda, Rusia, România, Norvegia în privința influenței diferitor factori de risc în dezvoltarea cancerului la diferite specialități medicale, atât la medici cât și asistente medicale(1,2,3).

Unele date a Cancerului Registru Suedez, au indicat o incidență și o mortalitate crescută a anumitor tipuri de tumori la diferite profesii din domeniul sănătății. În acest studiu a fost evaluată incidența cancerului la medici de diferite specialități, stomatologi și alți lucrători din domeniul sănătății. În toate cele

trei categorii de profesii studiate, s-a constatat un risc crescut, precum și pentru toate tumorile maligne combinate, ca și pentru tipurile de tumori specifice în funcție de diferite ocupații. Au fost discutate eventuale factori etiologici responsabili pentru aceste riscuri (4,28). Studiul efectuat în rândul asistenților medicali din diferite spitale din Danemarca, au demonstrat, că riscul de cancer în rândul asistentelor medicale de sex feminin sunt mai frecvente, dar nici unul nu a abordat riscul asistentelor medicale de sex masculin, deși pot fi expuși acelorași carcinogeni ca asistentele medicale de sex feminin. A fost efectuat și un studiu de cohortă (1980-2003), reflectat în Cancerul Registru Danez, ce vizează riscul de îmbolnăvire a asistenților medicali de genul masculin, care a dedus argumente precum că riscul general al cancerului în rândul asistentelor

medicale de sex masculin înregistrate în Danemarca, este similar cu cel al populației generale daneze masculine. O incidență mai mare a fost observată pentru cancerul cerebral și sistemul nervos, ce merită o cercetare suplimentară. Riscurile ridicate relative pentru sarcoame și tumorile conjunctive reflectă în mare parte cazuri de sarcom Kaposi, care probabil are legătură profesională (2,3,4).

Studiile efectuate de cercetătorii din Taiwan, au demonstrat că cancerul a fost principala cauză a decesului în 1982. Cu toate acestea, riscul de cancer la medici nu este clar. Studiul îmbolnăvirii prin cancer în rândul cadrelor medicale pe bază de sex, au demonstrat că cadrele medicale de sex masculin au avut un risc mai mic de cancer decât de genul feminin. După localizare, medicii de sex masculin au avut un risc mai mare de cancer de prostată iar medicii de sex feminin au avut de două ori riscul de a dezvolta cancer de sân. Riscul de cancer nu a fost semnificativ asociat cu specialitățile medicului. La medicii din Taiwan au avut riscuri mai mari pentru cancerul de prostată și de sân decât populația generală (4,5).

A fost demonstrat că medicii de urgență și de asistență medicală (medicină internă, chirurgie, obstetrică și ginecologie, pediatrie) pot avea o stimulare nervoasă repetată și o calitate a vieții mai puțin sănătoasă din cauza suprasolicității, ceea ce poate contribui la un risc mai mare de cancer. Radiologii expuși radiațiilor

ionizante sunt, de asemenea, sugerați că au un risc mai mare de cancer (2,4,5).

Tabelul 1.

Ponderea tumorilor maligne la cele mai frecvente localizări în Republica Moldova (2000 – 2016)

Localizările	la cadrele medicale	
	c. a.	%
Sînul	262	12,9
Colorectal	252	12,4
Pulmonar	187	9,2
Pielea	185	9,1
Hemoblastoze	124	6,1
Stomacul	106	5,2
Prostata	91	4,5
Gl.tiroidă	85	4,2
Cav.buc./faringe	73	3,6
Vizicaurinară	67	3,3
ColulUterin	61	3,0
CorpulUterin	60	2,9
Ficatul	57	2,8
Ovarele	37	1,8
Laringe	30	1,5
Buza	36	1,3
Altele	321	16,2
Total	2034	100,0

Datele obținute sunt cele mai puțin de așteptat, cu date exacte a influenței substanțelor cancerigene

Tabelul 2.

Depistarea după stadii a tumorilor maligne la lucrătorii medicali în Republica Moldova(2000 - 2016)

Anul	Stadii							
	I		II		III		IV	
	c.a.	%	c.a.	%	c.a.	%	c.a.	%
2000	11	9,4	21	18,2	33	28,3	34	28,5
2001	11	9,3	21	18,1	33	28,4	33	28,6
2002	11	9,5	20	18,3	31	27,9	31	28,1
2003	12	10,4	21	18,4	31	27,6	31	27,5
2004	14	11,9	20	17,9	32	27,7	31	27,3
2005	13	12,1	20	18,6	29	26,4	29	26,1
2006	15	13,2	22	19,2	30	26,5	30	26,4
2007	17	14,1	23	19,8	31	26,2	31	26,1
2008	16	14,3	23	20,0	30	26,1	29	25,9
2009	18	15,2	25	20,4	31	25,9	30	25,2
2010	19	15,9	24	20,3	31	25,4	30	25,3
2011	20	15,8	26	21,1	31	25,6	30	24,6
2012	20	15,9	26	20,9	30	24,3	30	24,2
2013	20	16,1	27	21,6	29	23,2	30	23,5
2014	21	16,4	28	21,8	29	22,8	29	22,6
2015	21	16,2	29	22,1	29	22,3	29	22,1
2016	21	16,3	29	22,4	28	21,2	28	21,6

și altor factori de risc care pot dezvolta cancerul. Autorii subliniază, despre importanța cunoașterii lor și întreprinderii a măsurilor de protecție și prevenție a lor (6,7).

Obiectivele lucrării: studierea morbidității oncologice la cadrele medicale conform stadiului tumorii și localizare.

Metodele de cercetare

Drept materiale de studiu au servit datele din Cancerul Registru Național, fișele medicale din cadrul IMSP Institutul Oncologic din Moldova pentru anii 2000-2016, în studiul au fost incluse atât asistentele medicale cât și medicii, care activează în sistemul medical cu siaj de munca mai mult de 5 ani.

Rezultatele obținute

Analizând fișele medicale, precum și datele din Cancerul Registru Național, conform stadializării cancerului și a localizării cancerului, am obținut următoarele date descrise mai jos.

În studiul efectuat am obținut următoarele date: incidența tumorilor maligne, la lucrătorii medicali în Republica Moldova, conform stadiilor, stadiul I - tumorile maligne a alcătuit în 9,4%– 2000 și a crescut la - 16,3% în 2016, în stadiul II de la - 18,2% în anul 2000 la -22,4% în anul 2016. În st.III rata cancerului s-a micșorat de la - 28,3% în anul 2000 la - 21,2% în anul 2016. Pentru tumorile dinst.IV s-a micșorat de la -28,5% în 2000 la - 21,6% în anul 2016.

Analizând ponderea cancerului după localizarea tumorilor maligne la lucrătorii medicali din Republica Moldova (tabelul 2), evidențiat, că pe primele locuri se situează cancerul glandei mamare- pentru cadrele medicale de genul feminin, colorectal și pulmonar- pentru genul masculin, dar și afectarea altor țesuturi și organe: pielea, hemoblastoze, stomacul, prostata, gl. tiroide ș.a. Astfel cancerul mamar a alcătuit – 12,9%, cancerul colorectal – 12,4%, cancerul pulmonar– 9,2% , cancerul pielei – 9,1% .

Discuții

Cancerul a fost depistat mai frecvent în stadiile incipiente la lucrătorii medicali din Republica Moldova și mult mai puține cazuri de cancer au fost înregistrate în stadiile avansate, ce se datorează nivelului înalt de cunoștințe în privința maladiilor oncologice și a conștientizării adresării mai timpurii la specialiști.

Concluzii

Datele obținute ne denotă, că sunt studiate insuficient factorii de risc cancerigeni în activitatea medicală, este necesară schimbarea fișelor medicale de examinare a cadrelor medicale și controlul acestora, sunt necesare suplimentare de Program de Educație Medicală Continuă în oncologie, implementarea Programului Național de control al Cancerului în Republica Moldova pentru anii 2016-2025.

Bibliografie

1. Ahlborg G. Jr., Hemminki K. *Reproductive effects of chemical exposures in health professions*. J Occup Environ Med., 1995, 37, p. 957–961.
2. Babich H. *Reproductive and carcinogenic health risks to hospital personnel from chemical exposure a literature review*. J Environ Health., 1985, 48, p. 52–56.
3. Eriksson M., Hardell L., Malker H., Weiner J. Department of Oncology, University Hospital, S-221 85 Lund, Sweden.
4. Rix B.A., Lynge E. Danish Cancer Society, Copenhagen, Denmark.
5. Șveț Veronica. *Factorii de risc profesional și controlul lor în activitatea medicilor oncologi*. Buletinul AȘM, 2015, p. 220.
6. Комлева Ю.В., Махонько М.Н., Шкробова Н.В. Заболевания медицинских работников от воздействия ионизирующего излучения и их профилактика, 2013.
7. Мереуцэ И., Форня Ю. Психосоматические исследования онкологических заболеваний. Life and social programs of biological organisms” existence qualitz development, Лондон, 2014.